

اهمیت آگاهی عامه در امر حفاظت از محیط زیست

حفظ طبیعت و منابع طبیعی، حیات وحش از ارزش که در زندگی روزمره بشری و تعادل محیط زیست دارد توجه مردم دنیا را بخود جلب کرده و در نقاط مختلف جهان سعی به عمل میآید تا ساحات راکه دارای ثروت فراوان طبیعی بوده و ارزش ملی و بین المللی را کسب نماید به صفت مناطق حفاظت شده تخصص داده تا نهبانی، حفظ و استفاده درست و معقول از آن صورت گرفته بتواند. هر کشور در دنیا دارای مناطق طبیعی زیبا و دلچسپ است این منابع زیبا را جا های چون کوه ها و جنگل های قشنگ و انبوه در دره های طبیعی و در منطقه که دارای آثار تاریخی و فرهنگی است تشکیل می دهند.

افغانستان یک کشور کوهستانی بوده بصورت عموم دارای آب و هوای خشک است بناً به حفظ و نگهداری منابع طبیعی آن باید دقت و توجه زیاد نمایم.

زیرا این منابع کشور دارای اهمیت زیادی است. به طور مثال پارک ملی بند امیر یکی از مناظر زیبایی طبیعی است که در سطح ملی و بین المللی دارای اهمیت خاص است که سالانه هزاران نفر سیاحین داخلی و خارجی از این پارک دیدن می نمایند.

انسان تنها در آغوش اوست که آرام می گیرد رشد میکند و به کمال می رسد. جهان بدون طبیعت یا با طبیعت فُسرده و پژمرده پاییز را ماند خزان گرفته با چهره ای سوخته عریان و بی برگ. هیچ تمدنی بدون طبیعت و در طبیعت کدر و از هم گسسته پا نمی گیرد و سر بر آسمان نمی ساید و اگر هم پا بگیرد و در غروب طبیعت طلوع کند و یا در مُرداب بروید تاریک بی روح و کریمه منظر و خشن خواهد بود. اگر در پرتو طبیعت بشکفد و در ادامه حیات به نابودی مام و رُستنگاه خود دست یازد فرجام تلخی خواهد داشت. تمدن غربی در دامن طبیعت شکفت و به فن آوریهای شگفت انگیز دست یافت ولی متأسفانه به جای این که آنچه را از طبیعت گرفته و فن آوری مدرن خود را در خدمت طبیعت به کار گیرد و به نگهداری دقیق و عالمانه از آن بکوشد به چنگ اندازی به طبیعت و چیرگی بر آن روی آورد و در چنگ گرفتن قدرت مندانه آن را افتخار خود انگاشت و انسان را از آغوش مام مهربان خود جدا کرد و او را در بحرانی سخت خانمان سوز و زندگی بر باد ده گرفتار ساخت و بحران محیط زیست را آفرید و جهانی را در غم بزرگ فرو برد و چنان بلایی بر سر جهان هستی آورده که از آغاز آفرینش تاکنون هیچ قوم وحشی بی مهار و لجام گسیخته و بی فرهنگ و تمدنی نیاورده است. پرسشی که ما در پی جواب آن هستیم این است که جایگاه محیط زیست در قانون اساسی افغانستان کجاست، آیا قانون اساسی افغانستان از حق دسترسی افغانها به محیط زیست سالم حمایت کرده اند و یا خیر، آسیب پذیری محیط زیست افغانستان ایجاب می کند که موارد مختلف محیط زیستی و حفاظت از آن شامل قانون گردیده و در جمله حقوق اساسی شهروندان قرار گیرد. افغانستان بنا بر قانون اساسی مکلفیت دارد تا با اشخاصی که دست به جنگ زدایی می زنند برخورد جدی نماید و جلو آن را بگیرد، با جلوگیری از استفاده بی رویه و یکجا شدن آب های فاسد و آلوده با آب های زیر زمینی، حفاظت از جنگلات و منع قطع جنگلات، هر شخص حقیقی یا حکمی که به محیط زیست افغانستان آسیب برساند باید غرامت بپردازد. در قسمت تطبیق قوانین فوق محاکم افغانستان می توانند نقش ارزنده ای را بازی کنند. در این مورد لازم است تا حقوق محیط زیست منحیت یک شاخه جدید در دانشگاه ها تدریس و قضات متخصص در این رشته آموزش ببینند. حفاظت از محیط زیست برای افغانستان حیاتی است چون افغانستان، کشوریست دارای معادن فراوان و در استخراج معادن باید به جنبه حفاظت از محیط زیست نیز توجه جدی صورت گیرد. بهترین نوع حفاظت همان حفاظت تقنینی است و مقنن باید خلاء موجود و ارزش قائل بودن به محیط است که ما در آن زندگی خویش را ادامه می دهیم. در کنار اقدامات تقنینی لازم است تا جایگاه اداره ی حفاظت از محیط زیست ارتقاء یابد و بودجه آن توأم با میکانیسم های نظارت و شفافیت و حساب دهی افزایش یابد. رسانه ها و دولت با هم می توانند برنامه های آگاهی دهی و کمپاین را به راه بیندازند و راه های بدیل و کم تر آلاینده و استفاده سالم از منابع طبیعی را نشان دهند در ضمن حفاظت از محیط زیست تنها مکلفیت دولت نیست بل این مکلفیت جمعی است که شامل اشخاص حقوقی در رأس آن دولت و شرکت ها و اشخاص حقیقی که همه شهروندان را در بر می گیرد، می شود.

گرمتر شدن زمین تنها یک مشکل محیط زیستی نیست. این مشکل متوجه همه زوایای زندگی ما نیز میشود از نگاه پژوهشگران اقلیم، افزایش درجه حرارت در سطح جهانی عامل این خشکسالی است که به طور بالقوه پیامدهای مرگباری برای طبیعت دارد، گرمایش زمین تنها به خسارت اقتصادی منجر

نمی شود بلکه همچنان صحت ما را متضرر می گرداند و فرصت های

انکشافی فقیر ترین کشورهای جهان را به مخاطره می اندازد، تغییر اقلیم و تاثیرات دیگر تنها توسط دانشمندان مورد بحث قرار نمی گرفت. این موضوع مساله ای مربوط اکثریت گردیده است و جامعه بین المللی می خواهد مشترکاً علیه آن مبارزه کند. سر از ۶ نومبر در کنفرانس جهانی اقلیم در بن، مقامات نزدیک به ۲۰۰ کشور، در مورد اقدامات مشخص برای اجرائی گردانیدن قرارداد پاریس باهم کار می کنند. قریب دوسال پیش تقریباً همه کشورهای جهان بدان مکلف شدند که افزایش صنعتی را کاهش دهند تا افزایش درجه حرارت جهانی را بطلی گردانند. در حالیکه یک تعداد انسان ها آماده اند این پیشنهاد های بیخی جدید را تجربه کنند، برای بسیاری انسان ها دشوار است تا طرز زندگی روزمره شان را در انطباق با تغییر اقلیم قرار دهند. این اقتصاد دان محیط زیست هشدار می دهد که یک همبرگر مزه دار که اطفال بلافاصله بعد از تمرین فوتبال بدان میل دارند، می تواند به آلوده شدن محیط زیست منجر شود. برخی اوقات این مشکل چنان بزرگ به نظر می آید که راه حل آن ترسناک معلوم می شود اما آیا محافظان اقلیم می تواند بینش شان در مورد آینده را تحقق بخشند؟ این وابسته به آنست که وضع اقلیم چگونه پیش می رود و در عین زمان ما به مثابه جامعه جهانی چگونه تحول می کنیم. پیتر تیمرمان پروفیسور تحقیقات محیط زیست در دانشگاه یورک تورنتو می گوید: «در ۴۰ سال آینده طبیعت قطعه اش را بازی می کند. نظام های سیاسی و فرهنگی ما یا بدان پاسخ خوب می دهد و یا نه.

بر اساس آخرین گزارش مجمع اقتصاد جهانی در ژانویه 2016 عدم مقابله با تغییرات اقلیمی وضعیت جهان را در آینده تحت تاثیر قرار خواهد داد. اما آنچه امروزه مشکل ساز شده است سرعت زیاد تغییر اقلیم است و زمین خیلی سریع در حال گرم شدن است. به نظر دانشمندان وقتی تغییر اقلیم خیلی سریع صورت می گیرد، موجودات زنده نمی توانند خود را با آن وفق دهند و در نتیجه حیات به خطر می افتد. به نظر دانشمندان آنچه سبب بروز چنین پدیده ای شده است ناشی از فعالیت انسانهاست. انسان ها در چند قرن اخیر و به ویژه بعد از انقلاب صنعتی به استفاده بیش از اندازه از طبیعت روی آوردند. مصرف سوخت های فسیلی از سوی جوامع انسانی به طور فزاینده ای به طبیعت فشار وارد خواهد کرد. افزایش دمای زمین سبب می شود دسترسی به آب شیرین هم دشوارتر شود. از سوی دیگر به علت بالا آمدن سطح آب دریاها، آب شور به منابع آب شیرین ساحلی نفوذ می کند و باعث تغییر کیفیت آن می شود. همچنین تبخیر سطحی ناشی از پدیده گرم شدن کره زمین، سبب خشک شدن رودخانه ها و پایین آمدن کیفیت آب می شود

کمبود آب، دسترسی نداشتن به آب آشامیدنی، پایین رفتن قابل ملاحظه ای سطح آب های زیر زمینی در کابل و استفاده بی رویه از آب های زیر زمینی در حمام ها و موتر شویی ها و خلط شدن آب های آلوده و چاه های سپتیک با آب های زیر زمینی، آلودگی هوا، یکجا شدن مواد زهری و شیمیایی ناشی از انفجارها و انواع سلاح ها با آب و خاک و هوا، از بین رفتن ساحات سبز و ساخت و سازهای غیر معیاری، قطع جنگلات در مناطق مختلف افغانستان، انقراض بعضی از گونه های طبیعی که در افغانستان قبلاً وجود داشت و آسیب پذیر شدن سایر گونه های حیاتی و در نهایت گرمای زمین، سوخت های فسیلی، معضل مصرف زیاد پلاستیک و داخل شدن آن به چرخه غذایی انسان ها، همه از جمله عواملی استند که به شدت محیط زیست افغانستان را آسیب پذیر کرده اند.